

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วย
เลือกตั้งในการเลือกตั้งระดับต่างๆ ของสำนักงาน
คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดสระแก้ว

จัดทำโดย นางหงษา เทพพิชัย

ตำแหน่ง พนักงานการเลือกตั้ง

สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้ว

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๒๕
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๑. ชื่อเรื่อง การสรรหาคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในการเลือกตั้งระดับต่างๆ
ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดสระแก้ว

๒. หลักการและเหตุผลในการเสนอหัวข้อ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๕ และ
มาตรา ๒๓๖ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง มาตรา ๓๐ และมาตรา
๓๑ บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ในการ
ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งหรือสรรหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา
สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนหรือ
ประสานงานกับหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือสนับสนุน
องค์กรเอกชนในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และทำการศึกษาและสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการเลือกตั้ง
การสรรหาสมาชิกวุฒิสภา การออกเสียงประชามติและการพัฒนาพรรคการเมือง เผยแพร่วิชาการ ให้
ความรู้และการศึกษาแก่ประชาชน รวมทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเกี่ยวกับการพัฒนา การเมืองการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของ
ประชาชน และส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้เข้าควบคุมจัดการเลือกตั้งครั้งแรกในการเลือกตั้งสมาชิก
วุฒิสภา ปี ๒๕๔๓ หลังจากนั้น ควบคุมจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการเลือกตั้งสมาชิก
สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในปี ๒๕๔๔ และ ปี ๒๕๔๖ ตามลำดับ ในภาพรวมสามารถดำเนินการ
จัดการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและประกาศผลการเลือกตั้งได้ภายในระยะเวลาที่กฎหมาย
กำหนด ส่งคมให้การยอมรับในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีการกำหนดกลไก
กระบวนการ และวิธีการในการปฏิบัติงานขั้นตอนต่างๆ เพื่อให้เกิดความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มี
กลไกการทำงานที่ซับซ้อนเพื่อให้เกิดการควบคุมและตรวจสอบ กลไกที่สำคัญได้แก่ คณะกรรมการการ
เลือกตั้งประจำจังหวัด คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะอนุกรรมการประจำอำเภอ คณะกรรมการประจำหน่วย
เลือกตั้ง ในช่วงเวลานับตั้งแต่ ที่มีคณะกรรมการการเลือกตั้งมีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบรวมทั้งแนวทาง
ปฏิบัติเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความสุจริต
โปร่งใส และเที่ยงธรรม อย่างไรก็ตาม ความเคยชินกับการปฏิบัติงานที่ยึดหลักทำงานแบบเดิมๆที่ผ่าน
มา อาจก่อให้เกิดปัญหาตามมาโดยละเอียดการปฏิบัติตามขั้นตอนหรือกระบวนการตาม ที่ระเบียบ
กฎหมายกำหนด ซึ่งเมื่อเกิดความผิดพลาดย่อมนำไปสู่เหตุแห่งการร้องเรียนหรือร้องคัดค้านได้ง่าย

การร้องคัดค้านของผู้สมัครรับเลือกตั้งในกระบวนการจัดการเลือกตั้งในระยะหลังๆ
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การร้องคัดค้านการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เป็นช่องทาง
ที่ง่ายที่จะนำไปสู่การเลือกตั้งใหม่ การลงคะแนนใหม่ หรือการนับคะแนนใหม่ สิ่งที่เกิดขึ้นดังกล่าว ได้
บั่นทอนขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานและกระทบต่อภาพลักษณ์ของการเลือกตั้งที่สุจริต โปร่งใส และ
เที่ยงธรรม บางหน่วยเลือกตั้งไม่สามารถหาผู้ที่จะมาทำหน้าที่กรรมการประจำหน่วยได้ หรือหาได้ไม่ครบ
จำนวนตามที่กฎหมายกำหนด นอกจากนี้ยังมีกรณีที่มีคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งวางตัวไม่เป็น
กลาง ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือในกระบวนการจัดการเลือกตั้ง ปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

ประจำหน่วยเลือกตั้งดังกล่าว ได้มีความพยายามที่จะป้องกันและแก้ไขมาโดยตลอดในรูปแบบและวิธีการที่แตกต่างกันออกไป แต่ก็ไม่สามารถที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างเด็ดขาด มีปัจจัยหลายประการที่อยู่นอกเหนือการควบคุมในแต่ละพื้นที่ซึ่งถือเป็นความเสี่ยงต่อการจัดการเลือกตั้งให้บรรลุผลสำเร็จ จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง มีความสำคัญต่อการเลือกตั้งทุกระดับเป็นอย่างมาก ซึ่งมีความสำคัญและมีผลต่อภาพลักษณ์โดยตรงต่อความสำเร็จ

คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เป็นกลไกที่สำคัญยิ่งต่อการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความสุจริต โปร่งใส และเที่ยงธรรม โดยมีบทบาทหน้าที่ อำนวยความสะดวกและรับผิดชอบจัดการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้ง ทำหน้าที่นับคะแนน รวมคะแนน สรุปผลปิดประกาศผลคะแนน ให้ดำเนินไปอย่างสะดวก สุจริต และเที่ยงธรรม ที่ผ่านมาระบบกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งโดยให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชน เป็นผู้พิจารณาเสนอรายชื่อเป็นส่วนใหญ่ บ้างก็มีการคัดเลือกจากผู้ที่เคยปฏิบัติหน้าที่มาก่อน บ้างก็คัดเลือกโดยมีอำนาจแฝงจากผู้มีอิทธิพลหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประกอบกับกรอบระยะเวลาที่จะต้องดำเนินการแต่งตั้งมีเวลาจำกัด ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสี่ยง (Risk) หากผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งซึ่งแต่งตั้งจากข้าราชการ ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ขาดความเอาใจใส่ในการทำหน้าที่ ย่อมทำให้เกิดข้อผิดพลาดขึ้นได้ง่าย

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) กำหนดให้มีกรรมการ จำนวน ๑๐ คน ประกอบด้วย ประธาน ๑ คนรองประธาน ๑ คน กรรมการ ๖ คนกรรมการและเลขานุการ ๑ คน (ครู กศน. ตำบล) กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ๑ คน ซึ่งคุณลักษณะของกรรมการศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีความศรัทธาในอุดมการณ์ทางประชาธิปไตย มีคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดี คือ เคารพศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ เคารพในกฎ กติกา ระเบียบสังคม และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม มีภาวะผู้นำมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และเป็นแกนนำในชุมชนกลุ่มต่างๆ ได้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน, กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, กลุ่มสตรี, อสม., กรรมการหมู่บ้าน เป็นต้นโดยมีภารกิจดังนี้ คือ

๑. การบริหารจัดการ ศส.ปชต. ให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในตำบล เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ตำบลอื่นๆ

๒. การให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย เพื่อสร้างจิตสำนึกประชาธิปไตย ให้บุคคลมีวิถีชีวิตประชาธิปไตย

๓. การขยายเครือข่ายภารกิจพลเมือง คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จเพียงลำพัง จำเป็นต้องมีเครือข่ายในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ร่วมเป็นเครือข่ายในการปฏิบัติงานซึ่งสามารถเข้าถึงได้ทุกพื้นที่ และมีความต่อเนื่อง

๔. ส่งเสริมหมู่บ้าน/ชุมชนประชาธิปไตย ถือเป็นภารกิจสำคัญที่คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล กับชุมชนสามารถช่วยกันบริหารจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยกระบวนการของชุมชนเอง

ปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) ทั่วประเทศทั้งสิ้น ๙๒๘ ศูนย์ และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้ว มีจำนวน ๙ ศูนย์ และภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จะมีศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล ครบทุกตำบล จำนวน ๕๘ ศูนย์

ดังนั้น เพื่อเป็นการนำเครือข่ายสมาชิกของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย (ศส.ปชต.) ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความศรัทธาในอุดมการณ์ประชาธิปไตย ความเป็นพลเมืองที่ดีมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับการเลือกตั้ง ส่งผลให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความสุจริต โปร่งใส และเป็นธรรม ลดปัญหาการร้องคัดค้านการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดสระแก้ว ผู้จัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคล จึงได้เสนอแนวทางการสรรหาคณะกรรมการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งในการเลือกตั้งระดับต่าง ๆ โดยการจัดทำบัญชีรายชื่อสมาชิกเครือข่ายของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) จังหวัดสระแก้ว และนำสมาชิกเครือข่ายดังกล่าวมาเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งของจังหวัดสระแก้ว

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อส่งเสริมให้การบริหารจัดการเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้ว เป็นไปด้วยความสุจริต โปร่งใสและเที่ยงธรรม

๓.๒ เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) ได้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเลือกตั้ง

๓.๓ เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อการเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้ว

๓.๔ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอื่นๆ

๔. เป้าหมาย

๔.๑ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้วสามารถจัดทำบัญชีรายชื่อสมาชิกเครือข่ายของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) เพื่อเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๔.๒ สามารถสรรหาคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งอย่างน้อยหน่วยเลือกตั้งละ ๕ คน จากบัญชีรายชื่อของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.)

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงาน

๕.๑ SWOT Analysis ทำการวิเคราะห์องค์กรปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกต่อการสรรหาคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในการเลือกตั้งระดับต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดสระแก้ว ดังนี้

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ - มีความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณ - ทุกส่วนราชการในจังหวัดสระแก้วให้ความร่วมมือสนับสนุนการเลือกตั้ง - มีบริหารจัดการองค์กรมีความคล่องตัว เนื่องจากเป็นหน่วยงานอิสระ 	<ul style="list-style-type: none"> - บุคลากรประจำสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้วมีน้อย ทำให้ไม่สามารถสนับสนุนการดำเนินการเลือกตั้งได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ - คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งขาดความรู้ความเข้าใจและขาดการเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ ส่งผลให้เกิดความผิดพลาดในการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
	<ul style="list-style-type: none"> - ค่าตอบแทนคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งกับภารกิจที่รับผิดชอบไม่สัมพันธ์ - การสรรหาคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในจังหวัดสระแก้วที่ผ่านถูกแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพลหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง จึงทำให้เกิดการคัดค้านการเลือกตั้ง
โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threat)
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารประเทศให้ความสำคัญในการสร้างความโปร่งใสทางการเมือง - ขณะนี้อยู่ในช่วงที่มีการปฏิรูปการเมือง จึงไม่สามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ส่งผลให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้ว มีเวลาในการปรับปรุงพัฒนาการสรรหาคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง - ประชาชนให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องการเมืองการเลือกตั้งมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื่องจากอยู่ในช่วงการปฏิรูปทางการเมือง ห้ามดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ทำให้ประชาชนขาดความต่อเนื่องในการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมือง - ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง - ประชาชนส่วนใหญ่ของจังหวัดสระแก้วมีรายได้น้อยต้องมุ่งเน้นหารายได้ในทางอื่น จึงไม่ให้ความร่วมมือสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้ง

จากตารางการวิเคราะห์ SWOT ปัจจัยภายใน จะเห็นว่า จุดแข็ง คือ สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณทุกส่วนราชการในจังหวัดสระแก้วให้ความร่วมมือสนับสนุนการเลือกตั้ง มีบริหารจัดการองค์กรมมีความคล่องตัวเนื่องจากเป็นองค์กรอิสระ แต่จุดอ่อนที่พบคือ บุคลากรประจำสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้วมีน้อย ทำให้ไม่สามารถสนับสนุนการดำเนินการเลือกตั้งได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งขาดความรู้ความเข้าใจและขาดการเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ ส่งผลให้เกิดความผิดพลาดในการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ค่าตอบแทนคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งกับภารกิจที่รับผิดชอบไม่สัมพันธ์ การสรรหาคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในจังหวัดสระแก้วที่ผ่านถูกแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพลหรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง จึงทำให้เกิดการคัดค้านการเลือกตั้ง

จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก พบว่า โอกาส คือ ขณะนี้อยู่ระหว่างการปฏิรูปการเมืองซึ่งคณะผู้บริหารประเทศให้ความสำคัญในการสร้างความโปร่งใสทางการเมือง อีกทั้งประชาชนให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องการเมืองการเลือกตั้ง ส่วนอุปสรรค คือ - เนื่องจากอยู่ในช่วงการปฏิรูปทางการเมือง ห้ามดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ทำให้ประชาชนขาดความต่อเนื่องในการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมืองประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับการทำหน้าที่

เป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ประชาชนส่วนใหญ่ของจังหวัดสระแก้วมีรายได้น้อยต้องมุ่งค้นหา รายได้ในทางอื่น จึงไม่ให้ความร่วมมือสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้ง

จากการวิเคราะห์ข้างต้น ทำให้พบว่า สิ่งที่เป็นจุดอ่อนคือเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ทำให้การ ดำเนินงานต่างๆ เกิดความติดขัด แต่ด้วยจุดแข็งที่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ประกอบกับการที่ประชาชนให้ ความสนใจเกี่ยวกับการเมืองการเลือกตั้งต่างๆ จึงควรนำมาพิจารณาให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาค ประชาชนเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดจุดอ่อนที่มีเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดสระแก้วซึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอ จะเป็นการทำให้เป็นการใช้ทรัพยากรที่มี คุณค่าของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย (ศส.ปชต.) ได้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการ เลือกตั้ง และยังก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อการเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำ จังหวัดสระแก้ว นำไปสู่การเป็นต้นแบบให้กับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอื่นๆ อีกด้วย

๕.๒ วงจร PDCA

วงล้อเดมมิงพัฒนาขึ้นโดยวอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ท (Walter Shewhart)

นักวิทยาศาสตร์ชาวอเมริกัน ต่อมาเอ็ดวาร์ด เดมมิง (W.Edwards Deming) ได้นำไปเผยแพร่ที่ประเทศ ญี่ปุ่นจนประสบความสำเร็จเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย โดยมีกิจกรรม ๔ ขั้นตอน คือ

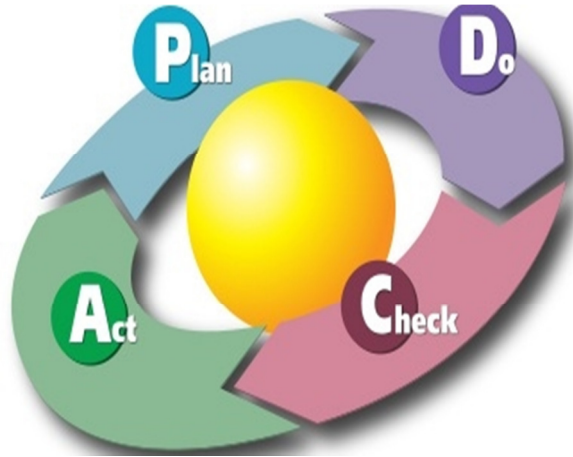
๑. Plan คือการวางแผน จะครอบคลุมในเรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีการแก้ไขและจัดทำแผนดำเนินงาน

๒. Do คือการลงมือปฏิบัติ หลังจากจบจากการวางแผนแล้วก็เข้าสู่ขั้นตอนการ ปฏิบัติงานหรือดำเนินงานขั้นตอนต่าง ๆ ที่เสนอไว้ ควรนำไปปฏิบัติเพื่อให้มั่นใจว่ามีการปฏิบัติตาม แผนที่วางไว้

๓. Check คือการตรวจสอบผลการปฏิบัติ เมื่อทำการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ตามแผน เพื่อให้สามารถเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น และดำเนินการแก้ไขจนได้กระบวนการหรือวิธีการ ปฏิบัติงานที่สามารถกำหนดเป็นมาตรฐาน ควรมีการประเมินสองด้านและเป็นอิสระซึ่งกันและกัน คือ ๑. มีการดำเนินงานตามแผนอย่างถูกต้องหรือไม่ ๒. เนื้อหาของแผนมีสาระเพียงพอหรือไม่ถ้า วัตถุประสงค์ของงานไม่บรรลุ นั่นหมายความว่าสภาพเงื่อนไขไม่เป็นไปตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ หรือ ทั้ง สองข้อเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องพิจารณาว่าอยู่ในกรณีใด เพราะการแก้ไขที่ต้องการในแต่ละข้อจะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

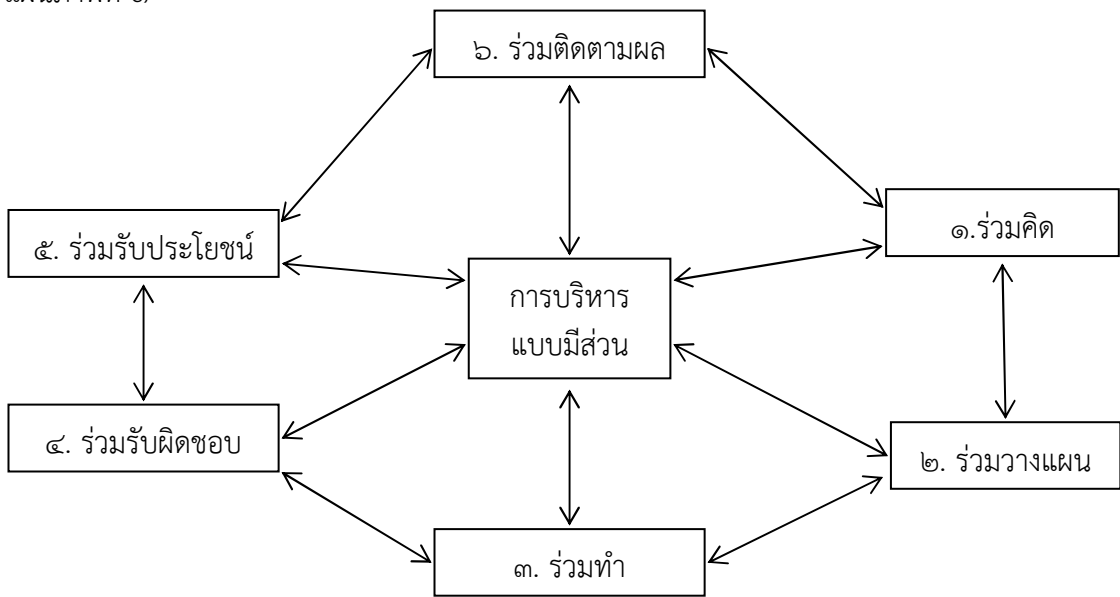
๔. Act คือการปฏิบัติตามผลการตรวจสอบ หรือแก้ไข การปฏิบัติการใด ๆ ที่ เหมาะสมตามผลลัพธ์ที่ได้จากขั้นตอนการตรวจสอบหากผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมายจะต้องทำการ ปรับปรุงแก้ไข ในกรณีผลลัพธ์เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้จัดทำเป็นมาตรฐานซึ่งเรียกขั้นตอนนี้ว่าการ นำไปปฏิบัติและกำหนดเป็นมาตรฐาน (Action)

ภาพวงล้อเดมมิ่ง (The Deming Cycle)

๕.๓ ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

สุเทพ เชาวลิต (๒๕๕๕; ๑๕๕) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม จะเน้นความสำคัญในการสร้างแรงจูงใจ และเสริมแรงในการทำงานของผู้ปฏิบัติหรือทีมงาน โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและมีส่วนร่วมวางแผน ถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังที่แสดงในแผนภาพที่ ๑

แผนภาพที่ ๑ แสดงหลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการนำเอาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการบริหารงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของคนในองค์กรหรือทีมงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหาร การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้คนในองค์กรในฐานะสมาชิกขององค์กรมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารตั้งแต่ การมีส่วนร่วมคิด ตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับประโยชน์ และมีส่วนในการติดตามผล และในการมีส่วนร่วม

ของคนในองค์กรในแต่ละอย่างนั้น มีความสำคัญในการสร้างแรงจูงใจ และเสริมแรงในการทำงานของผู้ปฏิบัติหรือทีมงาน โดยเฉพาะในการมีส่วนร่วมตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในการวางแผน ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

จากแนวคิดข้างต้น การนำภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเกี่ยวกับแนวทางการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งในการเลือกตั้งระดับต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดสระแก้ว ตั้งแต่ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานให้เกิดความโปร่งใสในการสรรหาคณะกรรมการฯ วางแผนการเตรียมความพร้อมการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งระดับต่างๆ รวมถึงการให้ความรู้ความเข้าใจในแนวทางการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งในการเลือกตั้งระดับต่างๆ จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

๖. กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

กรอบแนวทางการดำเนินงานผู้จัดทำรายงานฯ ได้นำทฤษฎี PDCA หรือ วงจรเดมมิง (Deming Cycle) ของ W.Edwards Deming) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการบริหารองค์การให้มีคุณภาพมาประยุกต์ใช้ดังนี้

๖.๑ P : Plan วางแผนการดำเนินการ

๖.๑.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการการสรรหาคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในการเลือกตั้งระดับต่างๆ

๖.๑.๒ ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล

๑) จากผลการดำเนินการที่ผ่านมา เช่น วิธีการการสรรหาคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งในการเลือกตั้งระดับต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดสระแก้ว ข้อร้องเรียน การคัดค้านการเลือกตั้ง ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการเลือกตั้งที่ผ่านมา

๒) จากการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดสระแก้ว โดยดูจากจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การรวมกลุ่มขององค์กรเอกชนในการตรวจสอบการเลือกตั้ง การสนใจข่าวสารข้อมูลการเมือง

๓) จากผลการวิเคราะห์ SWOT ซึ่งพบว่า การร้องเรียน หรือการคัดค้านการดำเนินการเลือกตั้งเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้วมีศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย (ศส.ปชต.) ซึ่งมีกรรมการเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีความศรัทธาในอุดมการณ์ทางประชาธิปไตย มีคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดีและมีหน้าที่ในการหาเครือข่ายเพื่อช่วยสนับสนุนการดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพ เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรม ดังนั้น จึงควรนำสมาชิกของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) มาเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๖.๑.๓ วางแผนการดำเนินงานโดยกำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินงานกำหนดสิ่งที่ต้องดำเนินการกำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ดำเนินการผู้จัดทำรายงานฯ ได้วางแผนการดำเนินงานดังนี้

การดำเนินการ	ระยะเวลา												ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
	พ.ศ.๒๕๕๙			พ.ศ.๒๕๖๐										
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
๑. วางแผนการดำเนินการ ๑.๑ ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล - ผลการดำเนินการที่ผ่านมา - การมีส่วนร่วมของประชาชนใน จ.สระแก้ว - ผลการวิเคราะห์ SWOT	↔												เจ้าหน้าที่สำนักงาน กกต. จ.สระแก้ว	
๑.๒ วางแผนการดำเนินการ กำหนดสิ่งที่ต้องทำ ระยะเวลา และผู้รับผิดชอบ	↔												เจ้าหน้าที่สำนักงาน กกต. จ.สระแก้ว	
๒. ดำเนินกิจกรรม ๒.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ ๒.๒ จัดทำบัญชีรายชื่อสมาชิกเครือข่ายของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย ตำบล (ศส.ปชต.) เพื่อเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ๒.๓ สรรหาคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดสระแก้ว		↔	↔										เจ้าหน้าที่สำนักงาน กกต. จ.สระแก้ว	- เป็นไปตามประกาศให้มีการเลือกตั้ง

การดำเนินการ	ระยะเวลา												ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
	พ.ศ.๒๕๕๙			พ.ศ.๒๕๖๐										
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
๓. ประเมินผล การดำเนิน กิจกรรม ๓.๑ ประเมินผล ระหว่างการ เลือกตั้ง ๓.๒ ประเมินผล หลังการเลือกตั้ง													เจ้าหน้าที่ สำนักงาน กกต. จ.สระแก้ว	
๔. ปรับปรุง / พัฒนา กิจกรรม นำผลการ ประเมินการ ดำเนิน กิจกรรมมา ปรับปรุง พัฒนา													เจ้าหน้าที่ สำนักงาน กกต. จ.สระแก้ว	

๖.๒ Do : ดำเนินกิจกรรม

๖.๒.๑ จัดทำบัญชีรายชื่อสมาชิกเครือข่ายของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย

ตำบล (ศส.ปชต.)

๑) มอบนโยบายให้ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.)

ดำเนินการสรรหาสมาชิกเครือข่าย

๒) กำหนดแนวทางการปฏิบัติให้กับศูนย์ฯ ดังนี้

- สรรหาเครือข่ายผู้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของศูนย์ส่งเสริมพัฒนา

ประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) จากประชาชนในแต่ละตำบลที่เป็นผู้สนใจทางการเมือง มีความเป็นกลางทางการเมือง มีความเสียสละ มีจิตอาสา

- จัดฝึกอบรมให้กับสมาชิกของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) เพื่อให้มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้ง ความสำคัญของการเมืองและการเลือกตั้ง จิตสำนึกสาธารณะ ความเป็นพลเมืองดีด้านวิถีประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง กระบวนการจัดการเลือกตั้ง

- นำรายชื่อผู้ผ่านการฝึกอบรมมาจัดทำบัญชีรายชื่อสมาชิกเครือข่ายของศูนย์ฯ โดยแยกเป็นรายหน่วยเลือกตั้ง และมีรายละเอียด ดังนี้

บัญชีรายชื่อสมาชิกเครือข่ายของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.)

ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัดสระแก้ว

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	หน่วยเลือกตั้ง	ที่เลือกตั้ง	หมายเหตุ
๑.
๒.
๓.

๓) ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) เสนอบัญชีรายชื่อสมาชิกเครือข่ายของศูนย์ฯ ให้สำนักงาน กต.จังหวัดสระแก้ว เพื่อใช้สำหรับเป็นฐานข้อมูลในการนำไปใช้เป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งของ จังหวัดสระแก้วต่อไป

๖.๒.๒ สรรหาคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจากบัญชีรายชื่อสมาชิกเครือข่ายของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.)

เมื่อประกาศให้มีการเลือกตั้งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้ว จะดำเนินการ ดังนี้

๑) กำหนดเป็นนโยบายในการนำรายชื่อสมาชิกเครือข่ายของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) มาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

๒) ประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรืออำเภอในการขอความร่วมมือ ดังนี้

- ให้ใช้บัญชีรายชื่อสมาชิกเครือข่ายของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) (ตามข้อ ๖.๒.๑) ในการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

- ให้แต่ละหน่วยเลือกตั้งนำบัญชีรายชื่อฯ มาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง อย่างน้อยหน่วยเลือกตั้งละ ๕ คน

๓) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรืออำเภอ รายงานผลการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้วทราบ เพื่อตรวจสอบการเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อฯ ต่อไป

๖.๓ C : Check ประเมินผลการดำเนินกิจกรรม

๖.๓.๑ ประเมินผลระหว่างกาเลือกตั้งประเมินว่าในแต่ละหน่วยนำบัญชีไปแต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ตามที่กำหนดอย่างน้อยหน่วยเลือกตั้งละ ๕ คนหรือไม่ อย่างไร

๖.๓.๒ ประเมินผลหลังการเลือกตั้ง ประเมินผลการจัดการเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการจังหวัดสระแก้วโดยดูจากรายงานการสรุปผลประจำหน่วยเลือกตั้ง

๖.๔ A : Action ปรับปรุง พัฒนา

นำผลการประเมินไปปรับปรุง และพัฒนาการสรรหาคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งนำเสนอผู้บริหารเพื่อรับทราบและพิจารณาต่อไป

๗. ระยะเวลาการดำเนินการ

๗.๑ จัดทำบัญชีรายชื่อสมาชิกเครือข่ายของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) เพื่อเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เริ่มเดือนตุลาคม – เดือนมีนาคม ๒๕๖๐

๗.๒ สรรหาคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จังหวัดสระแก้ว เป็นไปตามการประกาศให้มีการเลือกตั้ง

๘. งบประมาณ

ไม่ใช้งบประมาณในการดำเนินการ

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือ
เป้าหมาย (Output) ๑. จัดทำบัญชีรายชื่อสมาชิกเครือข่ายของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) เพื่อเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง	- มีบัญชีรายชื่อสมาชิกเครือข่ายของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) เพื่อเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐	- บัญชีรายชื่อเครือข่ายของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) เพื่อเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
๒. สรรหาคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง อย่างน้อยหน่วยเลือกตั้งละ ๕ คน จากบัญชีรายชื่อของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.)	- มีคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง อย่างน้อยหน่วยเลือกตั้งละ ๕ คน จากบัญชีรายชื่อของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.)	- รายงานผลการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
วัตถุประสงค์ (Outcome) ๑. เพื่อส่งเสริมให้การบริหารจัดการเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้ว เป็นไปด้วยความสุจริต โปร่งใสและเที่ยงธรรม	- ร้อยละ ๕๐ ปัญหาการร้องเรียน การร้องคัดค้านลดลง	- รายงานการสรุปผลประจำหน่วยเลือกตั้ง
๒. เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล(ศส.ปชต.) ได้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเลือกตั้ง	- ร้อยละ ๑๐๐ สามารถนำสมาชิกของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) มาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้	- รายงานผลการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPI)	วิธีการ/เครื่องมือ
๓. เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อการจัดการเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้ว	- ร้อยละ ๘๐ ของประชาชนเกิดความพึงพอใจในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้ว	- แบบสอบถามความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้ว
๔. เพื่อเป็นต้นแบบให้กับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอื่น ๆ	- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดอื่น ๆ นำแนวทางการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกของจังหวัดสระแก้วไปใช้ อย่างน้อย ๑๐ จังหวัด	- การนำรูปแบบการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้ว ไปใช้กับจังหวัดอื่น ๆ

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ ควรผลักดันให้ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) เป็นกิจกรรม/โครงการหลักของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อเกิดความต่อเนื่องในการจัดทำกิจกรรมการขับเคลื่อนให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ เปลี่ยนทัศนคติ และการปฏิบัติงานประจำ

๑๐.๒ ควรผลักดันให้เกิดความรู้ แลกเปลี่ยน มีภารกิจต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมให้ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) เข้มแข็ง ให้ครอบคลุมทุกตำบลทั่วประเทศ

๑๐.๓ ควรกำหนดค่าตอบแทน/สวัสดิการให้คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

๑๐.๔ ควรกำหนดค่าตอบแทนของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้มีจำนวนมากขึ้น

๑๐.๕ ควรนำเสนอชื่อคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสระแก้ว ให้ได้รับใบประกาศเกียรติคุณเพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูบุคคลผู้ให้ความสำคัญกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมถึงเพื่อสร้างแรงจูงใจบุคคลอื่น ๆ ได้ให้ความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง